

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی - درمانی کرمان

دانشکده مدیریت و اطلاع رسانی پزشکی

پایان نامه مقطع کارشناسی ارشد

عنوان:

برآورد تابع تقاضای دارو در ایران با استفاده از داده های تابلویی

توسط: لیلا زارعی

استاد راهنما: دکتر محسن بارونی

استاد مشاور: دکتر شهرام گلستانی - دکتر رضا گودرزی

چکیده

در منطقی و شده روشی استاندارد از ما جامعه که است واقعیت این بیانگر دارو در کشور، مصرف فعلی **مقدمه و هدف:** الگوی تبعیت نمی کند. بنابراین، توجه ویژه به مصرف دارو در کشور و ارزیابی کشتش های تقاضا برای دارو ضرورتی انکار داروها مصرف ناپذیر می باشد. هدف بررسی حاضر برآورد تابع تقاضای دارو و یافتن روابط حاکم بر الگوی مصرفی دارو در کشور و عوامل موثر بر آن، به دنبال برآورد کشتش های قیمتی، متقاطع و درآمدی آن است.

مواد و روش ها: این مطالعه، پژوهشی توصیفی-تحلیلی و طولی است. و از نوع تحلیل های اقتصادی بخش سلامت می باشد. نمونه مطالعه شامل خانوار شهری و روستایی ۳۰ استان کشور می باشد که اطلاعات هزینه و درآمد آنها طی سالهای ۱۳۸۹-۱۳۸۳ جمع آوری شده است و با استفاده از فرم تبعی کاب داگلاس، تابع تقاضا و کشتش های تقاضا برآورد گردیده است. تجزیه و تحلیل ها با استفاده از انجام شد. E-views و نرم افزار Panel Data مدل های

یافته ها: یافته های این پژوهش نشان می دهد که رابطه معنی داری بین هزینه داروئی خانوار مناطق شهری و روستایی ایران و درآمد کل آنها، شاخص قیمت دارو های شیمیایی و گیاهی و همچنین سایر هزینه های بهداشتی وجود دارد. در مناطق شهری و روستایی کشور دارو به عنوان یک کالای بی کشتش در سبد مصرفی خانوار محسوب می گردد. به علاوه کشتش درآمدی، دارو را به عنوان کالای ضروری یا عادی در سبد مصرفی خانوار معرفی کرد. در مناطق روستایی داروهای شیمیایی و گیاهی جانشین هستند ولی در مناطق شهری این داروها مکملند.

بحث و نتیجه گیری: از آنجا که طبق نتایج، تقاضا برای دارو در ایران بی کشتش است و همچنین دارو بعنوان یک کالای ضروری یا عادی در سبد کالاهای مصرفی خانوار ایرانی محسوب می شود؛ به نظر می رسد که اتخاذ سیاست های قیمتی در رابطه با مصرف و هزینه داروئی خانوارها از طرف دولت نمی تواند بطور موثر میزان مصرف دارویی خانوارها را کنترل نماید. بنابراین شناسایی اقشار آسیب پذیر و افزایش دسترسی به مراکز بهداشتی و درمانی بخصوص برای روستاییان توصیه می شود.

کلمات کلیدی: دارو، تابع تقاضا، کشتش قیمتی، کشتش درآمدی، کشتش متقاطع، ایران

Abstract:

Title: Estimation Of Drug Demand Function in Iran by Panel-Data methods

Introduction: Current pattern of drug use in the country reflects this fact that our society does not follow a standardized and logical use of medicines. Therefore, special attention to the assessment of drug use in the country and demand elasticity's for medical is undeniable. The present study aimed to estimate the demand for drugs and its influencing factors, to estimate the price elasticity, cross elasticity and income elasticity.

Methods: this study, a cross - sectional and longitudinal, and the type of economic analysis studies. The population in this study (urban and rural households, the 31 provinces of Iran), during the years 1382 to 1385. Cost and incomes household data import in Software Excel and then use the software E-views version 9 and estimate demand elasticity by Translog method; for analysis using models of Panel Data and finally factors affecting the demand for drugs, respectively.

Results: the findings indicated a significant relationship between pharmaceutical costs and their total income and the price index of chemical and herbal medicines and other health costs there in urban and rural areas of Iran. A chemical and herbal medicine is substitute in rural areas but in urban areas these drugs is supplement.

Conclusion: Since the results, demand for drugs is inelastic in Iran and medicine is the essential or normal goods in Iranian household, seem that the government cannot effectively use the Price policy to control demand for drugs.

Key words: Drug; Demand Function ; price-elasticity; income-elasticity; Cross- elasticity; Iran.

**Estimation of Drug Demand Function in Iran by Panel-Data
methods**

A Thesis

Presented to

The Graduate Studies

By

Leila Zarei

Health economics

Kerman University of medical sciences

August ۲۰۱۳